

Ciutadania, cap a un nou marc teòric d'atenció a la demència.

Autores: Kathya Adsuar & Àgueda Ancochea
Contacte: k.adsuar@gmail.com

INTRODUCCIÓ

L'atenció a la persona amb demència es sustenta principalment en dos marcs teòrics, el biomèdic i el psicosocial, deriven ambdós en practiques, estudis i polítiques pròpies. Un enfoc emergent centrat en la ciutadania, com concepte clarament associat a la promoció del drets humans, conte un major potencial de transformació sociopolítica.

METODOLOGIA

Revisió bibliogràfica del desenvolupament i implementació dels diferents enfoc teòrics actuals entorn la persona amb demència.

OBJECTIU

Anàlisis dels marcs teòrics d'atenció actuals: efectes, limitacions i potencialitats.

BIOMÈDIC

Paraula clau: DEMENT
Focus en: símptoma i dèficit
Present en :

- Processos diagnòstics.
- Legislacions i normatives
- Discursos i imaginari col·lectiu

Associat a: Pràctiques de vigilància i control:

- Ús de contencions
- Limitacions mobilitat en exteriors
- Registres diaris
- Manca d'intimitat

Crítiques:

- Deshumanització¹
- Tracte poc digne
- Promoció de la incapacitació

PSICOSOCIAL

Paraula clau: PERSONA
Focus en: influència de l'entorn i relacions interpersonals.
Present en :

- Paradigmes d'atenció: ACP
- Literatura acadèmica

Associat a:

- Norma Libera-ger
- Relacions comunitàries
- Promoció de l'autonomia
- Respecte a la intimitat
- Qualitat de vida

Crítiques:

- Rol passiu de la persona amb demència: autonomia a través de tercers²
- No té en compte el context social
- No desplaça al model biomèdic en legislacions i normatives³

SOCIOPOLÍTIC

Paraula clau: CIUTADANA
Focus en: drets humans
Present en :

- Activisme polític⁴
- Literatura acadèmica crítica

Associat a:

- Demència entesa com a discapacitat: drets i responsabilitats⁵
- Ciutadanes diverses que comparteixen un espai democràtic
- Recolzaments per a mantenir la condició de ciutadana⁶

Crítiques:

- Manca dimensió individual (dificultats en persones amb demència avançada)³

CONCLUSIONS

De la combinació del model psicosocial i del sociopolític sorgeix la importància de reconèixer la persona amb demència com a agent activament participatiu i inclòs en la comunitat⁷. L'estat haurà de garantir, al respecte, polítiques, investigacions i pràctiques inclusives que reconeguin els drets i les responsabilitats del col·lectiu.

REFERÈNCIES

1. Behuniak SM. The living dead? The construction of people with Alzheimer's disease as zombies. *Ageing and Society*. 2011;31(01):70-92. / 2. Dewing J. Personhood and dementia: revisiting Tom Kitwood's ideas. *International Journal of Older People Nursing*. 2008;3(1):3-13. / 3. Bartlett R, O'Connor D. From personhood to citizenship: Broadening the lens for dementia practice and research. *Journal of Aging Studies*. 2007;21(2):107-18. / 4. Bartlett R. The emergent modes of dementia activism. *Ageing and Society*. 2014;34(4):623-44. / 5. Shakespeare T, Zeilig H, Mittler P. Rights in mind: Thinking differently about dementia and disability. *Dementia*. 2017; 1-14. / 6. Brannelly T. Citizenship and people living with dementia: A case for the ethics of care. O'Connor D, Nedlund A-C, editores. *Dementia*. 2016;15(3):304-14. / 7. Baldwin C. Narrative(,) citizenship and dementia: The personal and the political. *Journal of Aging Studies*. 2008;22(3):222-8.